≪ *zurück* ***blättern*** *vor* ≫

ĆWIKAĆ v. imp., ab 1848. **1)** *ćwikać komuś w oczy* ‘jmdm. etw. vorwerfen; jmdm. hartnäckig Vorhaltungen machen’ – ‘wyrzucać komuś coś, natrętnie wypominać coś komuś’: (1847–1848) 1877 Rzew.H.Zamek 311, Dor *Ja nimi [Kozakami] zawsze ćwikałem w oczy towarzyszom kawalerii narodowej.* ○ 1854 Pług Zagon III 132, Dor *Już gotów był zapomnieć na wszelkie respekta, ćwiknąć ostrą odpowiedzią, jak się należało; ale przypomniał żonę i pięcioro dziatwy, potrzebujących powszedniego chleba, i połknął krwawą urazę.* ○ (1858) 1900 Kaczk.Anunc.I 306, Dor *A waść mi w oczy nie ćwikaj, żem sobek, bo się to na mnie jeszcze nie pokazało!* ○ [LBel.] †1896 Kaczk., Sw *Żołnierze ćwikali w oczy wojskowym niemieckim swojemi przewagami i swym bohaterstwem.* – Sw, Dor (przen. przest.). **2)** ‘Bauchschmerzen, Schmerzen haben’ – ‘odczuwać ból brzucha, mieć bolesne skurcze’: [hapax] vor 1900 Sw *Ćwika mię w brzuchu.* – nur Sw. **3)** ‘klatschen, peitschen, schlagen, knallen’ – ‘chlastać, smagać, uderzać, trzaskać’: [hapax] (1902) 1947 Dan.Dni 33, Dor *Dwa gniade, pękate jak ogórki koniki drobiły szparkiego truchta (…) Wiktorek, ćwikając batem w powietrzu, pokrzykiwał wesoło: “wio, hej!”* – Sw, Dor. ◇ **Etym:** nhd. *zwicken* v., ‘mit der Geißel, Knute, Peitsche schlagen; Leibschmerzen, Bauchgrimmen haben; jmd. zusetzen’, Gri. ◇ **Der:** *ćwiknąć* v. pf., 1854 Pług Zagon III 132, Dor, zuerst geb. Sw. ❖ Für Inhalt 1 bietet zwar Grimm eine Entsprechung, aber die ungewöhnliche syntaktische Konstellation ‘Verb + Instrumental (= Objekt) + Dativ + *w oczy*’ (‘in die Augen’) ist im Deutschen nicht belegt. So kann man eventuell an eine Kontamination mit einer anderen polnischen Wendung denken, vgl. z.B. *rzucać / sypać komuś piaskiem w oczy* ‘jmdn. betrügen’.

≪ *zurück* ***blättern*** *vor* ≫